

3. Richards, Jack; Rodgers, Theodore (2014). Approaches and Methods in Language Teaching (3rd Edition). Cambridge: Cambridge University Press. pp. 23–24, 84–85.

Лопутько О. А.,

кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри іноземних мов

Національної академії внутрішніх справ

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЕТАПНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ З ІНОЗЕМНИХ МОВ У СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МВС УКРАЇНИ

Питання організації викладачем самостійної роботи з іноземної мови у відомчому навчальному закладі набуває потребує окремого розгляду як з боку особливостей курсантської життєдіяльності так і з боку вимог методик навчання іноземної мови. Така увага до вивчення саме цієї дисципліни підкреслена потребою орієнтації майбутнього працівника ОВС на міжнародне співробітництво, особливо за умови залучення України до масштабних подій Європейського та світового культурного життя.

Традиційно значна частина наукових праць спрямована на використання та вдосконалення варіантів методик, орієнтованих на комунікативність. Популярності набувають такі напрями, як інтенсифікація та застосування інтерактивних методів, використання ТЗН та впровадження нових технологій. Активно досліджуються ті напрями, які дозволяють поєднувати індивідуальну та колективну творчу роботу тих, хто навчається. Інтерес викликають і праці, у яких досліджуються співвідношення аудиторної та позааудиторної роботи студентів та праці, в яких обґрунтовуються особливості контрольованої самостійної роботи.

Метою роботи є визначення етапів організації викладачем самостійної роботи, їх наповнення навчальними матеріалами, визначення основних видів, форм та методів роботи та критеріїв оцінювання курсантів на кожному з них.

Передусім викладач повинен звернути увагу на такі компоненти, як:

- визначення оптимальних методів викладання іноземної мови, враховуючи особливості навчання у ВНЗ МВС України;

- визначення цілей та завдань побудови системи самостійної роботи курсантів;

- визначення мінімального обсягу навчальної програми, який має бути засвоєний наприкінці кожного етапу навчання і після завершення курсу;

- визначення направленості та основних видів вправ на основі співвідношення різних видів та форм самостійної роботи на кожному етапі.

Програмний матеріал має бути поділений на частини відповідно до етапів, за якими проходить формування навичок самостійної роботи, рівня знань тієї чи іншої групи курсантів, якісної спорідненості тем, часової тривалості та функціональних завдань того чи іншого модуля. Згідно з програмою розподіл відбувається також залежно від тривалості семестру для полегшення проведення підсумкового контролю.

Тепер варто охарактеризувати особливості організації самостійної роботи курсантів викладачем протягом проходження послідовних етапів вивчення дисципліни “Англійська мова” безпосередньо.

Початковий етап (I – початок II семестру) характеризується концентруванням уваги на роботі за основною програмою і містить в собі модулі, які складаються з тем фахового спрямування. Навчання відбувається за умови адаптування первинного матеріалу до рівня знань, вмінь та навичок курсантів. Характерною рисою даної програми є те, що, приділяючи увагу усім видам мовленнєвої діяльності курсантів, ми визначаємо певні прерогативи в системі організації їхньої самостійної роботи. Так, акцент робиться на формуванні навичок діалогічного мовлення та навичок роботи з первинним адаптованим текстом. У цей час, згідно з характеристикою етапу починає дещо збільшуватися кількість вправ, спрямованих на творчу та пізнавально-пошукову діяльність курсантів. Завдяки цьому збільшується можливість використання інтерактивних методів у самостійній роботі курсантів. Починають формуватися навички самостійної дослідницької роботи безпосередньо.

Для проміжного етапу (II – IV семестр) характерними є збільшення кількості творчих завдань та поступове зміщення акцентів з безпосереднього формування основних видів мовленнєвої діяльності на формування навичок їх адекватного використання в процесі роботи над тим чи іншим завданням. Найбільший інтерес для нас представляє формування та удосконалення комунікативних навичок та навичок самостійного опрацювання спеціальних (професійно орієнтованих) текстів. Усі комунікативні ситуації цього періоду пов’язані з майбутньою професією курсанта та вимагають від нього участі в досить складних видах мовленнєвої діяльності, спрямованих на ведення дискусії із захисту своєї роботи, участі в обговоренні робіт інших членів групи, узгодження своєї ролі в колективному проєкті. Робота з текстом на даному етапі передбачає опрацювання як рекомендованої, так і додаткової літератури, формування таких навичок діяльності, як: аналіз, синтез, порівняння, підведення підсумків англійською мовою. Значна увага на даному етапі приділяється збору інформації з різноманітних джерел: від підручників та періодичної літератури до Інтернету і телебачення.

Заключний етап (IV– VI семестр) співпадає із завершенням навчання дисципліни “Англійська мова”. Природно, що він містить в собі набагато більше особливостей, ніж попередні. Так, у ньому відсутній чітко визначений для кожної теми граматичний матеріал. Це зумовлено тим, що курсанти вже засвоїли граматичний мінімум, необхідний для вибудовування власного висловлювання в усній чи писемній формі. Особисті ж прогалини мають ліквідуватися курсантами самостійно, цей час не включається в основний цикл. Так, значна увага приділяється виконанню самостійного чи колективного проекту, особливо, якщо його було виконано в електронному варіанті. Заохочується створення мультимедійних проєктів. Слід звернути увагу на те, що курсанти можуть як отримати готову тему проєкту, так і вибрати її самостійно (за умови інформування викладача та узгодження з ним цієї теми). Під час демонстрування проєкту, курсанти коментують процес виконання, отримують зауваження та відповідають на них. Найкращі проєкти можуть бути зараховані як творче завдання, альтернативне іспиту, або як його частина.

Отже, можна підсумувати, що практичні аспекти організації самостійної роботи курсантів з іноземної мови викладачем мають певні особливості притаманні як методиці вивчення іноземної мови так і організації навчально-виховного процесу у ВНЗ МВС, організація ж викладачем самостійної роботи з іноземної мови за наданими рекомендаціями сприятиме підвищенню знань курсантів з дисципліни, формуванню умінь та навичок самостійної діяльності та адаптації їх до організації навчальної діяльності на європейському рівні.

Список використаних джерел

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003 – 273 с.
2. Mabrouk, P.A. ed., *ActiveLearning: ModelsfromtheAnalyticalSciences*, ACS Symposium Series 970, Chapter 4, pp. 34–53. Washington, DC: American Chemical Society, 2007.
3. Watson J. *Blended learning: The convergence of online and face-to-face education*. North American Council for Online Learning . – 2008. – 16 p.